

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДО 2015 РОКУ

Основною метою розвитку харчової промисловості на період до 2015 року є забезпечення випуску продукції в обсягах, достатніх для насичення внутрішнього ринку промисловими продовольчими товарами і реалізації експортного потенціалу галузі на основі докорінного оновлення матеріально-технічної бази та утвердження інноваційно-інвестиційної моделі її розвитку.

Економічне зростання харчової промисловості – галузі, основною метою якої є гарантування продовольчої безпеки країни, – потребує дієвих стратегічних заходів, які б у найближчий час забезпечили умови для її ефективного розвитку.

За останнє десятиріччя в країні скоротився випуск основних видів продукції харчування. Так, у 2000 р. порівняно з 1990 р. зменшилось виробництво цукру-піску в 3,8 рази, м'яса (включаючи субпродукти I категорії) – у 6,8, продукції з незбираного молока – у 9,2, сирів жирних – у 2,7, консервів – у 3,8, хліба і хлібобулочних виробів – 2,7 рази. При цьому виник дефіцит продовольства, який в умовах розвитку ринку підтримувався імпортованою продукцією. Зросли закупки за кордоном м'яса і м'ясопродуктів, молочної продукції, соняшникової олії, цукру та ін.

Безперечно, без закупівель імпортованого продовольства не обійтись, особливо тих його видів, які у нас відсутні: наприклад, банани, маслини, кава. Але їх кількість необхідно всебічно економічно й фінансово обґрунтовувати. Існують світові розрахунки, за якими країна втрачає продовольчу незалежність, якщо переступає межу імпорту продуктів харчування в 20%.

На основі здійсненого аналізу визначені прогностні параметри розвитку галузі та розроблені пропозиції щодо стратегічних напрямів її розвитку. За прогностними розрахунками (табл. 1,2) перспективи розвитку галузі можуть мати два варіанти зростання, кількісні тенденції та параметри яких відрізняються оптимістичним чи песимістичним характером динаміки.

Таблиця 1.

Прогноз обсягу продукції харчової промисловості України по роках, млн. грн.

Показник	2000	2001	2002	2005		2010		2011		2015	
				I	II	I	II	I	II	I	II
Україна	28451,8	33629,9	36454,8	40256,2	45091,0	54184,9	74644,0	56506,9	79115,6	69956,0	105065,5
Частка, % : - від попереднього періоду	-	118,2	108,4	110,4	123,7	134,6	165,5	104,3	106,0	123,8	132,8
- від 2000 р.		118,2	128,1	141,5	158,5	190,4	262,4	198,6	278,1	245,9	369,3

Згідно з розрахунками в 2015 р. загальний обсяг продукції харчової промисловості повинен збільшитися проти 2000 р. на 41,5–76,6 млрд. грн., або в 2,5-3,7 разів (табл. 1). Щодо основних видів продовольчих товарів, то в 2015 р. виробництво м'яса (включаючи субпродукти I категорії) повинно зрости проти

2000 р. в 1,2 – 1,8 рази, продукції з незбираного молока – в 2,1 – 2,9 , олії – в 1,2 – 1,4, консервів – у 1,6 – 2,2 рази при стабілізації виробництва хліба і хлібобулочних виробів, борошна та круп (табл. 2).

Таблиця 2.

**Прогноз виробництва основних видів
продовольчих товарів в Україні по роках**

Показник	2000	2001	2002	2005		2010		2011		2015	
				I	II	I	II	I	II	I	II
Цукор-пісок, тис. т	1780	1947	1623	1672	1773	1757	2056	1775	2118	1847	2383
М'ясо (включаючи субпродукти I категорії), тис. т	400	329	367	389	425	430	542	439	569	494	705
Продукція з незбираного молока, тис. т	699	1009	1067	1132	1235	1250	1576	1275	1655	1435	2050
Тваринне масло, тис. т	135,4	156,2	126,9	134,7	146,9	148,7	187,5	151,7	196,9	170,7	243,9
Олія, тис. т	972,8	935,6	926,3	985,1	1014,4	1087,7	1175,9	1109,4	1211,2	1200,9	1363,2
Сири жирні (включаючи бринзу), тис. т	67,5	104,9	127,0	134,8	147,0	148,8	187,6	151,8	197,0	170,8	244,1
Консерви, муб.	1286	1549	1401	1516	1576	1775	2109	1828	2256	2057	2795
Хліб і хлібобулочні вироби, тис. т	2464	2449	2128	2192,5	2192,5	2373,4	2236,5	2420,9	2236,5	2620,5	2236,5
Борошно, тис. т	3076	2981	2279	2348,1	2418,5	2467,8	2670,2	2492,5	2723,6	2645,3	2948,1